

BULDOŽER: »Izlog jeftinih slatkiša« – Treći album ljubljanskih »Buldožera« pojavljuje se u trenutku kada jugoslavenskom rock-produkcijom dominiraju izdanja njihovih mladih, »new wave« kolega. Zanimljivo je, međutim, prisjetiti se da u doba snimanja prethodne longplejke »Buldožera« (»Zabranjeno plakatirati«, druga polovica 1976) nijedan od sastava s kojima oni danas odmjeravaju pozicije na domaćoj rock-sceni nije postojao čak ni u začetku. Taj podatak, sam po sebi, ne bi, dakako, morao ništa značiti da »Buldožeri« ne uspijevaju ostati aktualni i u situaciji koja se bitno razlikuje od klime iz sredine sedamdesetih godina – razdoblja njihova nastanka i afirmacije.

»Izlog jeftinih slatkiša« može se shvatiti kao svojevrsan »work in progress«. Sustavnosti nastanka tog albuma pridonio je, s jedne strane, naoko banalna činjenica neprestane izmjene članova, iako pažljiv uvid u njegovu koncepciju otkriva i temeljitije promjene u »akcionom programu« grupe. No evo najprije nekoliko podataka koji pokazuju da »Izlog jeftinih slatkiša« ne treba smatrati prekonocnom senzacijom: većinu pjesama s albuma slušatelji su već imali priliku upoznati u koncertnoj verziji; jedna od njih, Beleova »Hvala ti za krv«, stara je gotovo tri godine; »Novo vrijeme« i »Jeftini slatkiši« napisani za film »Živi bili pa vidjeli«, objavljeni su lani na prigodnoj ploči filmske glazbe, iako tada s vokalnim izvedbama Marka Brecljeja, koji više nije član grupe. Skladbe kao »Higijena« i »Slovinjak punk« svjedoče, nadalje, i o tome da su »buldožerske« uši u proteklom razdoblju bile prirodno otvorene prema novim, agresivnim zvukovima rock-glazbe; kao jedan od najraskalašenijih brojeva ne samo na ovom albumu nego i u cijelom opusu »Buldožera«, ujedno i prvi otpjevan na slovenskom jeziku (točnije, u jednoj »etničkoj« varijanti), »Slovinjak punk« dokazuje da se duh grupe nije trebao posebno prilagodavati na »nove cajte« i da se, gledajući u retrospektivi, može nazvati i nesvjesnom dugoročnom investicijom koja je, eto, u pravo vrijeme odbacila pravi rezultat: »*Cijeli sam mjesec rinto, radio sam ko – životinja/ plaću sam dobio, u birtiju sam skrenuo/ pa sam dao za piće, pa sam mu dao po glavi/ pa smo birtiju rasturili, pa su panduri dotrčali/ kući sam dojurio, klince sam premlatio/ ženu sam rasturio, auto sam razbio, psa sam zaklao/ preko noći poraste moj mali/ poraste za šank, pa mi kaže moj mali: »Tata, pa ti si pank«.*

Slatkiši za odrasle

Piše
Dražen Vrdoljak

Spomenuvši »akcioni program« grupe, nisam, međutim, pomišljao na njezino sporazumijevanje s novovalnim senzibilitetom: ono je ipak samo dio cjeline od 10 pjesama čija raznovrsnost – potcrtana ironičnim žanrovskim etiketama (npr. »Jeftini slatkiši« su »evergreen«, »Žene i muškarci« – »disco-reggae«, »Slovinjak punk« – »polka«, »Karlo« – »pop swing«) – oslikava kreativne inicijative »Buldožera« u novom svjetlu. Riječ je o procesu koji je unutar autorskog tandema Breclj-Bele započeo prije nešto više od dvije godine, s »Novim vremenom« i »Jeftinim slatkišima« kao prvim opipljivim plodovima, i s namjerom da se osnovne ideje više ne proširuju kolažiranjem efekata i montiranjem grotesknih ugođaja, odnosno teatralnošću scenskog prikaza, već da se kanaliziraju u dopadljiviju i razumljiviju formu pjesme. Brecljevo kantautorsko iskustvo u tim je nakana zacielo odigralo stanovitu ulogu (kao što pokazuju klasično – »evergreen« – skrojeni »Jeftini slatkiši«) iako je i nakon njegova odlaska Boris Bele, u suradnji s trećim originalnim članom, orguljašem Borutom Cincem, znao nastaviti započetu transformaciju, a k tome preuzeti i mjesto vokalnog solista. Istodobno, grupa se obnovila glazbenicima koji u njezinoj koncepciji više nisu trebali popunjavati mjesta sudionika showa i paralelnih instrumentalista, već su dosljedno solidnim muziciranjem nabacivali težinu na kostur skladateljskih zamisli. »Novi Buldožeri«, koji »znaju svirati«, doimali su se u prvo vrijeme neumjesnim iznenađenjem, no »Izlog jeftinih slatkiša« uspio je uvjeriti da promjena u muzičkom izdanju grupe nije bila naprosto posljedica »kadrovskih« preinaka, već je stajala u funkciji drukčije usmjerenog stvaralačkog kursa.

Ni najtemeljiti poznavaatelji »Buldožera« nisu prije pet godina bili kadri zamisliti da bi se iz njihove radionice mogao izleći hit u konvencionalnom smislu riječi, a da grupa ne izda samu sebe.

Danas vidimo da je to moguće. »Novo vrijeme« moglo je postati hitom uz pametniju promociju, a »Žene i muškarci« već su na pola puta do tog časnog stasusa.